

так як існує ще й зворотний зв'язок даних категорій: вимоги законності і їх виконання визначають реально існуючий тип праворозуміння.

Для того, щоб визначити оптимально дієву модель сучасного праворозуміння, перш за все треба зрозуміти, що «вихідне розуміння сутності права пов'язане з сутністю людини. Сутність людини наддержавна – не держава створює людину, а людина державу. Тому визначальним праворозумінням для всієї юриспруденції є наддержавне праворозуміння» [6, с. 17]. Будь-яке праворозуміння має спиратися на правове буття людини в об'єктивно існуючій правовій системі конкретного суспільства. З моменту свого виникнення, право починає активно впливати на правову реальність суспільства. Однак, при цьому впливові, вирішальна роль належить суспільству, яке зумовлює направлення розвитку права. Тому право, його створення та застосування є чітким відображенням духовного рівня даного суспільства та не може його перевершити, так як розвивається разом з ним.

Список використаних джерел:

1. Алексеев С.С. Философия права: История и современность. Проблемы. Тенденции. Перспективы. – М.: НОРМА, 1998. – 336 с.
2. Плавич В.П., Плавич С.В. Вироблення концептуальних підходів правотворчості, законотворчості, ефективної правової політики // Теоретико-методологічні проблеми сучасного конституціоналізму та державного управління і Україні, Київ. Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2009. – С. 143-155.
3. Плавич В.П. Право і економіка: Проблеми функціонування та розвитку: Навч. посіб. студ., магістрам, асп., викл. екон.-прав. ф-тів і юрид. вузів // В.П. Плавич; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. Каф. загальноправ. дисциплін і міжнар. права. – О.: Астропринт, 2003. – 102 с.
4. Дудченко В.В. Про «сущє» та «належне» у праві // Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 39. – К.: інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. – С. 3-10.
5. Ильин И.А. О сущности правосознания. [Текст] / Подготовка текста и вступительная статья И.Н. Смирнова. – М.: «Рарогъ», 1993. – 235 с.
6. Алаїс С.І. Проблема праворозуміння в основних школах права: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / С.І. Алаїс; Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2003. – 20 с.

Приходько А.В.

аспірант,

Інститут законодавства Верховної Ради України

СТАНДАРТИ ТА МЕХАНІЗМИ ООН У СФЕРІ ЗАБЕПЕЧЕННЯ ПРАВ КОРИННИХ НАРОДІВ

Аналіз шляхів розвитку, нормативного забезпечення та організаційних форм механізмів ООН з питань корінних народів дозволяє констатувати наступне. Увага до відповідної проблематики виникла у експертних документах КПЛ ООН на початку 70-х рр. ХХ ст. та станом на початок

80-х рр. XX ст. невирішеність цієї проблематики у міжнародному праві та на рівні ООН стала очевидною, завдяки позиції представників корінних народів, як залучених у систему КПЛ, так і тих, що відвідували заходи КПЛ ООН. Утворення у 1982 р. під егідою КПЛ Робочої групи з питань корінного населення [1] із можливістю прямого залучення до її роботи представників корінних народів та їх організацій зробило питання корінних народів невід'ємною складовою порядку денного органів ООН.

Утворення у 1985 р. Фонду добровільних внесків ООН для корінного населення, якій мав сприяти залученню представників корінних народів у роботу окремих механізмів та органів ООН та протягом 30 років функціонування мав поступове розширення відповідного мандату, призвело до практичної потреби ідентифікації спільноти як корінного народу [2]. Здійснення такої ідентифікації шляхом мовчазної згоди як механізмів ООН так і представників інших корінних народів світу призвело до формування критеріїв визнання певної спільноти як корінного народу та водночас до чіткого розуміння на рівні ООН неможливості утворення абстрактного всеохоплюючого визначення корінного народу у міжнародному праві.

Визнання у 1985-1988 р. на рівні Робочої групи з питань корінного населення потреби у опрацюванні зводу колективних та індивідуальних прав корінних народів призвела до початку роботи над проектом Декларації прав корінних народів. Цей процес мав еволюційний характер та призвів до утворення в 1995 р. Робочої групи КПЛ з розробки проекту декларації, із широким залученням в діяльність групи організацій корінних народів світу. Проголошення ООН 1993 р. Міжнародним роком корінних народів світу та наступне проголошення Першого та Другого Міжнародного десятиріччя корінних народів світу [3] призвело до програмування зусиль ООН у розбудові механізмів захисту прав корінних народів та опрацюванні тексту Декларації про права корінних народів та її наступної імплементації.

Схваленню в 2007 р. Декларації ООН про права корінних народів резолюцією Генеральної асамблеї [4] сприяло утворення у 2006 р. Ради з прав людини ООН та потреби завершення процесів, які відбувалися під егідою КПЛ ООН. Затвердженню тексту Декларації передували інтенсивний політичний діалог між країнами, що підтримували цей акт, державами, що чинили спротив його схваленню та організаціями корінних народів світу. Після 2007 р. сформувалася унікальна процедура визнання Декларації тими державами, що голосували проти цього документу або утрималися під час голосування 13 вересня 2007 р. Становлення відповідної процедури та її дотримання низкою країн свідчить про особливе правове, політичне та моральне значення Декларації, визнане серед іншого у наступних рішеннях конвенційних органів ООН з прав людини, Міжамериканського суду з прав людини та у експертних документах ООН.

Сприйняття норм Декларації як кодифікації звичаєвих норм міжнародного права щодо прав корінних народів або/та як відображення імперативних норм міжнародного права стає все більш поширеним у міжнародних доктрині та практиці [5]. На розвиток приписів Декларації з 2010 р. за пропозицією її Третього комітету Генеральна асамблея щорічно

схвалює грудневі резолюції, присвячені правам корінних народів, із повторенням в цих актах низки тез, які щорічно доповнюються новими приписами [6]. Важливою віхою у імplementації норм Декларації стало пленарне засідання високого рівня Генеральної асамблеї ООН «Всесвітня конференція з корінних народів» у вересні 2014 р. із залученням корінних народів світу [7].

Трьома основними механізмами ООН, які займаються проблемами корінних народів, є Постійний форум ООН з питань корінних народів, що діє під егідою ЕКОСОП ООН [8], та підзвітні Раді з прав людини Експертний механізм з прав корінних народів ООН [9] та Спеціальний доповідач ООН з питань корінних народів [10]. Усі ці органи мають як контролюючі так і експертні функції; вони позбавлені нормотворчих повноважень, тому вплив на схвалення відповідних резолюцій ООН здійснюється насамперед шляхом подання відповідних доповідей. Дублювання повноважень зазначених органів спостерігається насамперед у сфері їх експертно-аналітичної роботи, водночас рівень взаємної координації їх діяльності є задовільним. Ці механізми діють в межах загальних організаційних та правових вимог до експертів та персоналу ООН; основним документом, що створює матеріальне підґрунтя їх діяльності є Декларація про права корінних народів. Делегування експертів здійснюється із дотриманням рівного географічного представництва та пріоритету для представників корінних народів.

Список використаних джерел:

1. Study of the Problem of Discrimination against Indigenous Populations: Economic and Social Council Resolution 1982/34 on May 7, 1982; URL: <http://ap.ohchr.org/documents/E/ECOSOC/resolutions/E-RES-1982-34.doc>
2. United Nations Voluntary Fund for Indigenous Populations: Resolution 40/131 adopted by the UN General Assembly on 13 December 1985, 116th plenary meeting; URL: <http://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r131.htm>
3. Programme of Action for the Second International Decade of the World's Indigenous People: Resolution 60/142 adopted by the UN General Assembly on 16 December 2005; URL: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/60/142
4. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів. Резолюція 61/295, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 13 вересня 2007 р. // Голос України. – 2015. – 31 жовтня. – № 202. – С. 6.
5. Making the Declaration Work. The United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples / Luis E. Chávez Augusto W. Diaz, Asbjørn Eide and oth., eds. Claire Charters, Rodolfo Stavenhagen. – Copenhagen: IWGIA, 2009. – 390 p.
6. Human rights and indigenous peoples: Resolution of the UN Human Rights Council 30/4 on 1 October 2015; URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G15/232/49/PDF/G1523249.pdf?OpenElement>
7. Outcome document of the high-level plenary meeting of the General Assembly known as the World Conference on Indigenous Peoples: Resolution 69/2 adopted by the UN General Assembly on 22 September 2014; URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/468/28/PDF/N1446828.pdf?OpenElement>
8. Establishment of a Permanent Forum on Indigenous Issues: Resolution of UN Economic and Social Council 2000/22 July 28, 2000; URL: http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/E_2000_22.pdf

9. Expert mechanism on the rights of indigenous peoples: Resolution of the UN Human Rights Council 6/36 on 14 December 2007; URL: http://ap.ohchr.org/documents/E/HRC/resolutions/A_HRC_RES_6_36.pdf

10. Human rights and indigenous peoples: mandate of the Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples: Resolution of the UN Human Rights Council 24/9 on 26 September 2013; URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G13/178/61/PDF/G1317861.pdf?OpenElement>

Саповський Б.Л.

студент,

Інститут прокуратури та слідства

Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНФЛІКТ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЯК ПРОБЛЕМА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Починаючи з давніх часів і до сьогодні людина створювала право і вона ж його тлумачила. Створювала право одні люди, а розуміли та інтерпретували його зовсім інші. Ми в рамках науки герменевтики (теорія розуміння) поглянемо на питання конфлікту інтерпретації як проблеми правозастосування.

Дослідженням даної проблеми займалися такі відомі вчені як Ю.М. Оборотов, П. Рикьор, П.М. Рабінович, Ю.В. Мелякова та інші.

Герменевтика є наукою яка покликана показати новий спосіб інтерпретації правових актів. Як визначав П. Рикьор: «Я називаю герменевтикою будь-яку дисципліну, яка розпочинається з інтерпретації, а слову інтерпретація я надаю його справжнього смислу: виявлення затаєного смислу в смислі очевидному» [5, с. 408]. Ми використаємо думку Ю.М. Оборотова щодо можливостей теорії герменевтики в межах застосування позитивістського підходу до тлумачення чи природно-правового [1, с. 83]. Бо перший, пов'язаний із буквальним тлумаченням тексту, а другий – з «духовним», пошуком призначення права. Ми погоджуємося з думкою Ю.М. Оборотова щодо заданого вектору дослідження проблеми. Разом з цим уточнимо проблематику цих підходів у правозастосуванні.

Канони герменевтики передбачають наявність герменевтичного кола: для розуміння цілого потрібно розуміти його частини, а для розуміння частин потрібно розуміти ціле [7, с. 20].

По-перше, застосовуючи лише позитивістський або природно-правовий підхід, ми зможемо побачити лише одну сторону права [4, с. 87]. Неповне розуміння права призводить до такого його застосування, яке матиме негативні наслідки. Розглядаючи право лише через текст або через «дух» чи призначення інтерпретатор приречений на однобічне уявлення про нього. Це уявлення спричинить також неповне розуміння як структури права, так і його взаємозв'язків. Тобто, як «сніговий ком»: спочатку він маленький, проте з